

Perustuslakivaliokunta

Hallituksen esitys laiksi edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen voimaan saattamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys laiksi edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen voimaan saattamisesta (HE 163/2018 vp): Asia on saapunut perustuslakivaliokuntaan mietinnön antamista varten.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- neuvotteleva virkamies Heini Huotarinen, oikeusministeriö
- professori Janne Salminen
- ministeri Lauri Tarasti

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen. Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi päätöksen voimaan saattamisesta.

Ehdotetun lain voimaantulosta säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella.

Valtioneuvoston arvion mukaan vaalisäädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen hyväksymisestä voidaan päättää äänten enemmistöllä ja ehdotus päätöksen voimaansaattamislainsiksi voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä välittömällä vaaleilla annetun säädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen. Esitykseen sisältyy ehdotus laiksi päätöksen voimaan saattamisesta. Ehdotusta tämän ns.

Valiokunnan mietintö PeVM 8/2018 vp

vaalisäädöksen muuttamisesta on käsitelty aikaisemmin perustuslakivaliokunnassa U-kirjelmän ja U-jatkokirjeen johdosta (U 4/2016 vp, UJ 31/2016 vp, PeVL 7/2016 vp ja PeVL 50/2016 vp).

Vaalisäädöksen hyväksymismenettelyä koskee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 223 artikla. Euroopan parlamentti laatii artiklan 1 kohdan mukaan esityksen tarvittavista säännöksistä jäsentensä yleisten ja välittömien vaalien toimittamiseksi yhdenmukaista menettelyä noudattaen kaikissa jäsenvaltioissa tai kaikille jäsenvaltioille yhteisten periaatteiden mukaisesti. Neuvosto vahvistaa tarvittavat säännökset yksimielisesti erityistä lainsäätämisyjärjestystä noudattaen ja saatuaan Euroopan parlamentin jäsentensä enemmistöllä antaman hyväksynnän. Säännökset tulevat voimaan, kun jäsenvaltiot ovat hyväksyneet ne valtiosääntönsä asettamien vaatimusten mukaisesti.

Perustuslain 94 §:ssä säädetään kansainvälisten velvoitteiden hyväksymisestä ja 95 §:ssä niiden voimaansaattamisesta. Eduskunta hyväksyy 94 §:n 1 momentin mukaan sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan hyväksymisen. Valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen velvoitteen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset saatetaan 95 §:n 1 momentin mukaan voimaan lailla (ks. myös vaalisäädöksen muuttamista koskeva PeVM 2/2003 vp).

Esityksessä (s. 6) on tehty asianmukaisesti selkoa vaalisäädöksen muutosten kuulumisesta lainsäädännön alaan ja suhteesta perustuslakiin. Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaisesti vaalisäädöksen muutokset edellyttävät eduskunnan hyväksymistä. Vaalisäädöksen muuttamisesta tehdyn neuvoston päätöksen hyväksymisestä voidaan päättää äänten enemmistöllä, ja ehdotus päätöksen voimaansaattamislainsiksi voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSEHDOTUS

Perustuslakivaliokunnan päätösehdotus:

Eduskunta hyväksyy hallituksen esityksessä HE 163/2018 vp tarkoitetun neuvoston päätöksen.

Eduskunta hyväksyy muuttamattomana hallituksen esitykseen HE 163/2018 vp sisältyvän lakiehdotuksen.

Helsingissä 23.11.2018

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Annika Lapintie vas
varapuheenjohtaja Tapani Tölli kesk
jäsen Hannu Hoskonen kesk
jäsen Ilkka Kantola sd

Valiokunnan mietintö PeVM 8/2018 vp

jäsen Kimmo Kivelä sin
jäsen Mia Laiho kok
jäsen Markus Lohi kesk
jäsen Leena Meri ps
jäsen Juha Rehula kesk
jäsen Wille Rydman kok
jäsen Ville Skinnari sd
jäsen Kaj Turunen kok

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Liisa Vanhala